

EDUCAR ELS HÀBITS I FOMENTAR UNA BONA EDUCACIÓ EN VALORS, SERVEIX PER ALGUNA COSA?

Autora: Rosa Agulló i Gasull

Sens dubte que sí, ja que els hàbits participen en el creixement personal. Des de l'àmbit educatiu i familiar hi ha una preocupació pel valor de l'educació i per educar en valors. Els pares hem de recordar que som els professors més importants en la vida dels nostres fills. Tenim el privilegi i la responsabilitat de compartir les nostres experiències de vida amb ells.

El paper educatiu de l'escola és indiscutible, però l'educació integral no s'aconsegueix pel fet d'anar a un bon col·legi. És cert que l'aprenentatge dels coneixements és una parcel·la de l'educació que els pares deleguem als mestres. Però som responsables del desenvolupament adequat d'actituds, valors i hàbits dels nostres fills, cosa que els permetrà realitzar amb encert el viatge de la vida.

No existeixen els fills perfectes, ningú no els té, i els pares som persones amb limitacions, si bé irremplaçables en l'educació dels nostres fills.

Com s'aconsegueix aquesta educació? Educar no és imposar, no és reptar ni castigar, tampoc transmetre únicament conceptes, ni memoritzar històries. Educar és escoltar, acompanyar i dialogar per construir una autoestima sana, un caràcter fort i una ment oberta. Educar és inspirar un esperit lliure capaç d'arbitrar la vida per un mateix; per això, com a pares, hem d'invertir en quantitat i qualitat de temps per ensenyar els valors que possibilitin la capacitat de discriminar, de raonar i l'habilitat de comprendre la vida amb una sana consciència. Educar és ajudar el fill a tenir i a fer servir les eines necessàries per créixer i enfrontar-se amb èxit a la vida. Educar és ensenyar a viure.

Com podem donar aquestes eines? Escoltant i parlant al més aviat possible, durant i després d'una activitat. Això els ajudarà a assimilar els passos necessaris en el procés d'aprenentatge, a la vegada que millorarà la comunicació diària entre pares i fills.

Un dels aspectes importants en aquest apassionant i alhora difícil camí d'ensenyar a viure és que els nens aprenguin a acceptar i a tolerar els límits. Per això té tanta importància que els adults els els ensenyem, ja que els nens no neixen coneixent-los. Sí freqüentment cedim davant una rebequeria, el nen ho usarà com a mecanisme cada vegada que vulguem posar-li un límit.

Vivim en un món en què els fills, els joves en general, tenen de tot i on les coses s'aconsegueixen fàcilment. Trobem pares sol·lícits a peticions dels fills, que volen guanyar-se el seu afecte amb materialismes en gran part innecessaris. En aquestes condicions costa posar límits, sovint estem massa ocupats, amb poc temps per als fills, la qual cosa facilita que no trobem la manera de dir que no.

Amb els nens petits no sempre es pot dialogar extensament, ja que de vegades no tenen la capacitat per entendre el raonament que hi ha darrere d'una prohibició. Si el nen fa alguna cosa malament, és bo ensenyar-li a demanar disculpes, que intenti reparar-ho, que experimenti el que costa arreglar una cosa que ha fet malbé. Això serà educatiu per a ell, aprendrà que les coses tenen un valor i en tindrà cura. Quan els nens creixen en una estructura clara del que poden fer i del que no poden fer, són capaços de convertir-se en adults responsables i agradables socialment.

L'aprenentatge dels límits depèn també de la personalitat de cada nen: hi ha nens dòcils i d'altres que no en són tant. No hi ha un nen igual que un altre, cadascú és un univers en si mateix. Els nens que ho posin difícil requeriran més esforç, però tots necessiten unes mínimes rutines, uns horaris, i que se'ls ensenyin hàbits i valors.

Què són els valors?

Els valors són criteris o judicis que estan presents en la societat i que orienten les normes, les actituds, les opinions i les conductes de les persones. Els valors són aspectes concrets als quals donem una importància especial.

Els valors poden canviar d'una persona a una altra. Per exemple, la salut pot ser un valor dominant per a una persona, mentre que d'altres poden valorar més els diners, l'èxit, la intel·ligència o la unió familiar. Les persones i, per tant, els pares, definim allò que està bé o que està malament en funció dels valors que tenim.

Els valors no són directament observables, però es manifesten en la conducta a través del nostre estil de vida.

En la formació de valors juguen un paper important les creences i les actituds. Les creences són les idees o les conviccions que les persones tenim sobre les coses i que considerem com a veritats. Les actituds són les disposicions que tenim a pensar i a comportar-nos d'una manera determinada. Les actituds poden ser negatives o positives. Els hàbits serien els costums.

Els pares transmetem als fills les nostres creences i actituds. Amb la nostra manera de fer els ensenyem els valors que per a nosaltres són

importants. Amb els nostres hàbits, estils de vida i comportament els mostrem com s'han de comportar. Els nens són un mirall del que veuen fer i no tant del que se'ls diu que han de fer. Això ens porta a tenir present que cal educar amb l'exemple. La teoria no serveix si no s'acompanya de l'exemple.

Som en un període de la humanitat en què la velocitat dels canvis culturals, socials i econòmics no dóna temps a l'acomodació eficaç de les conductes humanes. Sovint sentim a dir que s'han perdut els valors. Potser no és tant que s'hagin perdut com que han canviat. Actualment fem una valoració diferent, respecte d'altres generacions, dels fets i les normes. Ens movem amb uns valors diferents dels que tenien els nostres pares o els nostres avis. Ens trobem en un sistema que ofereix contrastos entre les nostres expectatives i les possibilitats d'obtenir-les. Els mitjans de comunicació, la publicitat, les propagandes ens ofereixen un ventall de possibilitats de consum dirigides a buscar la satisfacció. Tota persona, tot infant, davant de tanta quantitat d'objectes arriba a no valorar en la seva justa mesura el que té. Els nois i noies tenen massa objectes als quals prestar atenció per valorar-los i tenir-ne cura.

La família té un important paper a l'hora de donar informació als fills, de transmetre experiències i valors que orientin el comportament de cada un dels seus membres. Com a pares hem de fomentar una educació inspirada en un sistema de valors mínims acceptables per a tots.

Al contrari del que molts opinen, els bons o mals sentiments no neixen amb les persones, es formen mitjançant un procés educatiu que ha de començar en edats molt primerenques. En aquest sentit resulta fonamental l'exemple dels grans.

Educar els hàbits i fonamentar una bona educació en valors és imprescindible per viure en comunitat.